RB Studiekring Gelderland - Overijssel

Actualiteiten vennootschapsbelasting

20 november 2025

Arthur Hofman

Agenda

- Deelnemingsvrijstelling en liquidatieverliesregeling
- Fiscale eenheid
- Concernfinanciering
- Verliesverrekening
- Buitenlandse belastingplicht

Actualiteiten deelnemingsvrijstelling

Aan- en verkoopkosten

Aankoop/verkoopkosten

- HR 7 december 2018, V-N 2018/66.6 (eerste decemberarrest):
  - Doorslaggevend is of kosten ook zonder aan/verkoop zouden zijn gemaakt (en dus niet of de transactie al voldoende zeker was)
  - Als transactie niet doorgaat zijn kosten i.b. aftrekbaar (als transactie later alsnog doorgaat, beoordelen welke kosten nuttig zijn)
  - Transitorische post vormen
  - Ook interne kosten kunnen aan/verkoopkosten zijn

- Verwijzingsuitspraak Hof ‘s-Hertogenbosch 17 oktober 2019, V-N 2019/60.8: beperkt deel kosten aftrekbaar

Afscheidsbonus – HR 22 december 2023

- Hoe omgaan met afscheidsbonus die betaald wordt aan personeel bij succesvolle verkoop?
- Belastingdienst: afscheidsbonus zou zonder verkoop niet zijn betaald, dus het gaat om *verkoopkosten.*
- Hoge Raad 22 december 2023 (tweede decemberarrest), als de kosten "niet nuttig of nodig zijn om tot vervreemding te komen" gaat het niet om verkoopkosten.
- Belangrijk arrest! Afscheidsbonussen komen veel voor in de praktijk.
- Arrest is ook van belang voor andere 'gevolgkosten', denk aan ontvlechtingskosten

Financieringskosten en gemengde kosten

- HR 22 maart 2024, ECLI:NL:HR:2024:469: Financieringskosten (afsluitkosten e.d.) zijn direct aftrekbaar (tenzij in wezen vooruitbetaalde rente)

- Rechtbank Noord-Holland 10 februari 2020, ECLI:NL:RBNH:2020:807 en Hof Amsterdam 23 februari 2021: splitsing maken op basis van vermogensverhoudingen. Staatssecretaris is het hier niet mee eens, zie Besluit van 19 september 2024, V-N 2024/52.2, onderdeel 2.1.3.4

Mogelijk aftrekbare kosten

- Kosten die niet nuttig of nodig zijn (zie afscheidsbonus)
- Kosten die doorbelast worden aan target (target heeft nut van transactie)
- Financieringskosten (directe aftrek)

Kennisgroepstandpunt DVS 00031

- Zie https://www.rijksoverheid.nl/documenten/woo-besluiten/2023/10/04/4e-deelbesluit-op-woo-verzoek-over-kennisgroepen-belastingdienst
- Kennisgroep is het niet eens met Hof-uitspraak (Hof Amsterdam (ECLI NL: GHAMs:2021:724) om gemengde kosten te verdelen naar rato van EV en VV (blz. 51 van 248), zie ook besluit staatssecretaris van 19 september 2024
- Onder interne kosten kunnen ook salariskosten vallen van bijv. CFO en controller. Argument dat deze kosten ook zonder transactie gemaakt zouden moeten worden, gaat volgens Kennisgroep niet op (blz. 52 van 248).
- Ook indirecte kosten voor huisvesting en staff etc. kunnen onder aftrekverbod vallen

Earn-outregeling

Earn-outregeling en valutawinst (HR 17-11-2023, V-N 2023/54.4

- Belanghebbende doet aangifte in USD en koopt voor 24,5 mln Maleisisch ringgit de aandelen in een deelneming

- Bij aflossing schuld wordt een valutawinst behaald. Valt deze valutawinst onder de earn-outregeling?

- HR 17 november 2023, 21/05123, ECLI:NL:HR:2023:1579: Nee, earn-regeling geldt niet bij (ver)koop tegen vaste prijs, ook niet als die prijs in andere valuta luidt

- Alternatieven?
  - 13 lid 7-beschikking
  - prijs deels variabel maken

Aflopend belangregeling

Aflopend belangregeling

- Deelnemingsvrijstelling geldt nog 3 jaar als pakket onder de 5% zakt (door verwatering of gedeeltelijke verkoop)

- Aandeelhouder moet tenminste een jaar een deelneming hebben gehad (staatssecretaris: jaar is aangesloten periode van 12 maanden)

- Compartimentering na driejaarsperiode (art. 28c Wet VPB 1969)

- Overdracht aflopende deelneming kan leiden tot verlies vrijgestelde status, zie Rb den haag 4 november 2021, ECLI:NL:RBDHA:2021:15134

Aflopende deelneming en opties

- HR 25 oktober 2024, ECLI:NL:HR:2024:1547, V-N 2024/48.5: aflopend belangregeling geldt ook voor opties (andersluidende standpunt van staatssecretaris in het besluit van 19 september 2024 is hiermee verworpen; inmiddels is het besluit aangepast, zie V-N 2025/6.6)

Aflopend belangregeling en bijgekochte aandelen

- Stel: belang daalt van 6% naar 3% en wordt aflopend belang. Daarna wordt 1% bijgekocht, zodat totale belang 4% wordt
- Geldt de DVS dan ook voor de bijgekochte 1%?
- Parlementaire geschiedenis biedt hierover weinig duidelijkheid
- Lijkt verdedigbaar dat DVS geldt voor 1%, want:
  - Ook al verandert de omvang, het gaat om hetzelfde belang
  - Toepassing van de DVS past bij de pragmatische toepassing die de wetgever met 13 lid 16 voor ogen staat
  - Tegenargument: de 1% heeft niet tenminste 1 jaar tot een deelneming behoord

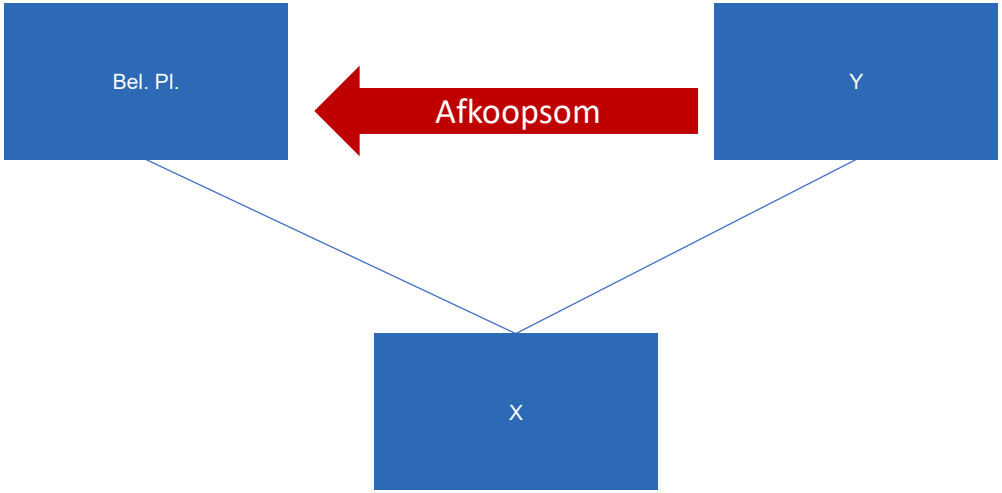
Aflopend belangregeling en liquidatie-verliesregeling

- Stel: belang daalt van 6% naar 3% en wordt aflopend belang.
- Gedurende aflopend belangtermijn wordt de dochtervennootschap geliquideerd. Kan er dan een liquidatieverlies in aftrek worden gebracht?
- Tekstueel: een aflopend belang is geen deelneming, dus geen liquidatieverlies
- Ratio: niet aftrekbaar zijn van liquidatieverlies lijkt onredelijk
- Vervolgvraag: is het een oplossing om aandelen bij te kopen, zodat weer een deelneming (>5%) ontstaat? Wat is dan het opgeofferd bedrag?

Afkoop aanbiedingsplicht

Afkoop aanbiedingsplicht

Kennisgroepstandpunt Belastingdienst 26 mei 2025, *KG:023:2025:8, V-N 2025/29.4*

Standpunt kennisgroep

- Afkoopsom valt bij belastingplichtige niet onder de deelnemingsvrijstelling

- Want vloeit niet voor uit aandelenbezit dat de belastingplichtige al houdt

- En het aandelenbezit van Y vormt voor de belastingplichtige geen deelneming, want er is nog geen onvoorwaardelijk, feitelijk en juridisch afdwingbaar recht op levering (zie schadevergoedings-arrest HR 10 juli 2020, ECLI:NL:HR:2020:1270, BNB 2020/160)

Behandeling bij Y?

- Zie onderdeel 2.1.2 van het Besluit van 19 september 2024, nr. 2024-20865, V-N 2024/52.2

- Bij Y is de afkoopsom niet aftrekbaar, maar deze verhoogt de kostprijs van de deelneming.

- Dat lijkt niet te stroken met de schadevergoedingsjurisprudentie: zolang er nog geen onvoorwaardelijk contract is, is een schadevergoeding in verband met schending van een aanbiedingsplicht aftrekbaar.

- Waarom zou een afkoopsom dan niet aftrekbaar zijn? Zie ook Cursus Belastingrecht, Vpb.2.4.4.C.f.

Ontstaan dividendvordering

HR 03-11-2023, V-N 2023/51.10

- Bij een dividenduitkering in vreemde valuta is van belang wanneer de dividendvordering ontstaat
- Na ontstaan van de dividendvordering kan immers een belast valutaresultaat worden gerealiseerd
- Hoge Raad: dividendvordering ontstaat op het moment dat het dividendbesluit wordt genomen
- Arrest is een stimulans voor de praktijk om dividend zo snel mogelijk na besluit uit te keren

Nieuwe hardheidsclausulemogelijkheid

Nieuwe hardheidsclausulemogelijkheid

- 8.9.1: Nieuwe hardheidsclausulemogelijkheid art. 13d lid 9 Wet VPB! Onder omstandigheden bij overdracht deelneming geen beperking tot opgeofferd bedrag bij voormalige aandeelhouder (denk aan overname aandeelhouder met dochters, gevolgd door liquidatie aandeelhouder).

- Zie besluit DVS 19 september 2024, 8.9.1.

Group relief en liquidatieverliesregeling

Procedure group reliefregeling

- 13d lid 14 Wet Vpb: “geen recht geldt op enigerlei tegemoetkoming bij de belastingheffing terzake van verliezen die bij het ontbonden lichaam onverrekend zijn gebleven (…)”

- Besluit 9 maart 2020, V-N 2020/17.9, onderdeel 5.11.1.3: ingeval van group relief is aftrek liquidatieverlies niet mogelijk

- Rechtbank Den Haag 31 oktober 2019 en Hof de Haag 2 september 2021: bepalend is of er een tegemoetkoming is voor verliezen die op het moment van vereffening openstaan. Group relief uit het verleden is geen probleem. (Ook in deze zin S. Wolvers, NTFR 2015-758)

Procedure group reliefregeling

- Conclusie A-G Wattel d.d. 12 april 2022:
    - “Group relief zoals de Ierse is ontegenzeglijk een regeling die in Ierland ‘geldt’ en daar recht geeft op ‘enigerlei tegemoetkoming’ voor verliezen die bij A Plc zelf niet verrekend worden.”
    - In beginsel dus geen aftrek liquidatieverlies.
    - Nader onderzoek nodig om te toetsen of er sprake is van definitieve verliezen in de zin van de Europees-rechtelijke ‘altijd-ergens doctrine’ (Marks&Spencer)
    - Literatuur kritisch, zie onder meer V-N 2022/29.7

Procedure group reliefregeling

- Arrest HR 21 maart 2025:
  - de toetsing moet worden uitgevoerd wanneer de vereffening is voltooid;
  - Eventuele dubbele verliesverrekening is inherent aan de vormgeving van de liquidatieverliesregeling.
- Reparatie werd verwacht met Prinsjesdag 16 september 2025, maar is niet het geval gebleken
- Wel aanpassing in de behandeling van kosten van valutarisicoafdekkingsinstrumenten per 2027

Fiscale eenheid

Betekenis van de beschikking

- Zie HR 1 december 2023, ECLI:NL:HR:2023:1675
- Beschikking is toezegging die vertrouwen kan opleveren als inspecteur vooraf kennis heeft genomen van relevante feiten
- Belastingplichtige moet ervoor zorgen dat inspecteur over relevante feiten beschikt
- Beschikking levert dus geen te beschermen vertrouwen op als onjuiste/onvolledig informatie is aangeleverd

Vereisten vorming fiscale eenheid

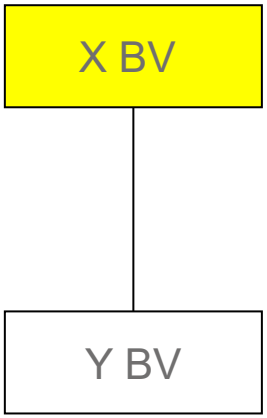
- Moedermaatschappij bezit ≥ 95% juridische en economische eigendom aandelen dochtermaatschappij
- Gelijklopende boekjaren
- Gelijke winstbepalingsregels
- In Nederland gevestigd
- Moedermaatschappij = NV, BV, coöp of OLWM
- Dochtermaatschappij = NV of BV
- Niet als voorraad
- Op verzoek

Verliesverrekening

- Art. 15ae: Voorvoegingsverliezen slechts verrekenbaar met zelfstandige winsten (enkelsporige verliesverrekening)

- Art. 15ah, tweede lid: Afschrijvingscorrectie bij berekening zelfstandige winsten

Enkelsporige verliesverrekening

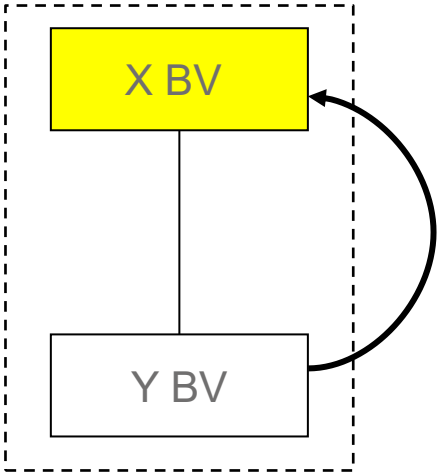

Voorvoegingsverliezen

Enkelsporige verliesverrekening

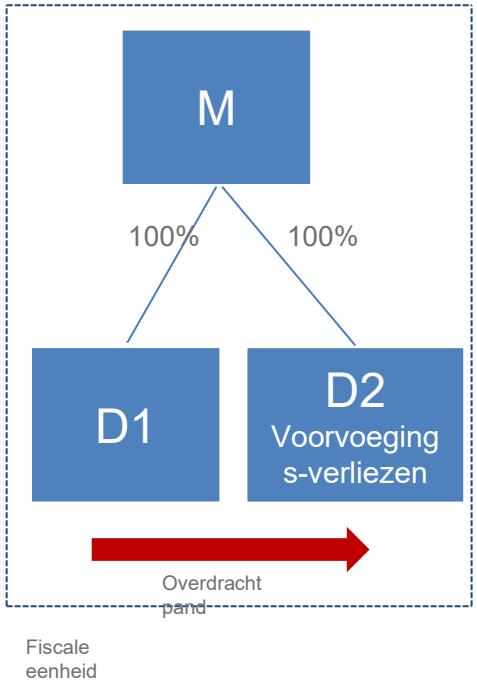
Fictieve afschrijving:
-/- € 75.000

Correctie winst:
€ 25.000

Overdracht:
BW = 500.000
WEV = 750.000
Afsch. 10%

Overdracht pand

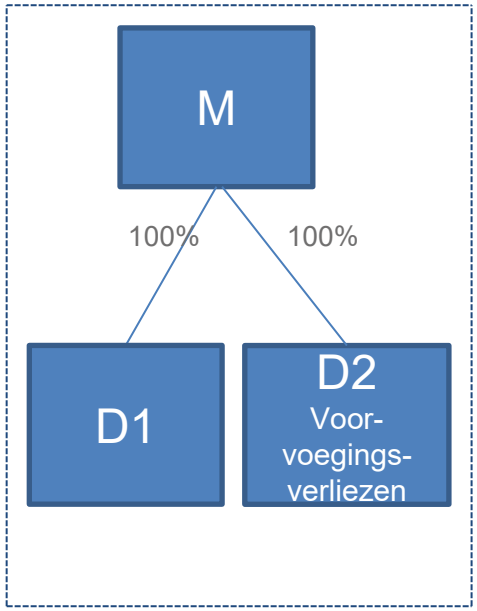
- D2 beschikt over voorvoegingsverliezen
- Impact overdracht pand op winst D2:

  +/+ huurinkomsten
  -/- fictieve afschrijving
  -/- financieringlast (niet bij EV)

  Saldo verrekenbaar met voorvoegingsverliezen

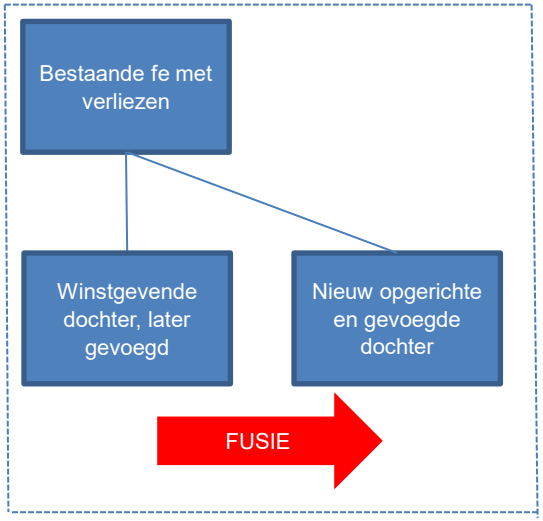
- Bij fictieve afschrijving kan rekening houden worden met WOZ-waardebeperking

Alternatieven

- Andere mogelijkheden om voorvoegingsverliezen versneld te verrekenen:
  - Transfer pricing kritisch bezien
  - Winstgevende activiteiten opstarten in D2
  - Groepsvorderingen / overtollige cash storten in D2
  - Groepsschulden van D2 kwijtschelden

Conclusie A-G Wattel 9 juni 2023

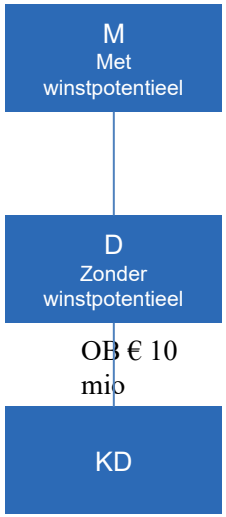

- Winst van nieuw opgerichte dochter kan worden gebruikt om bestaande verliezen fe te gebruiken
- Hierbij geldt wel de afschrijvingssystematiek van art. 15ah lid 2 Wet VPB 1969
- Verplicht afschrijven op goodwill?

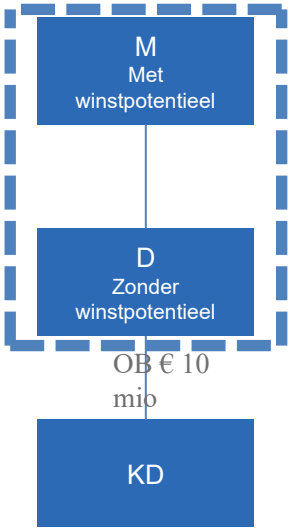
Werking art. 15ab, lid 2 en 3

- Te voegen D beschikt over een KD met (nagenoeg) gestaakte onderneming
- M en D gaan FE aan
- Ná voeging vindt liquidatie KD plaats
- Liquidatieverlies is slechts verrekenbaar met aan D toe te rekenen FE-winsten. Flankerende regeling voor stakingsverlies en 13e-situaties.
- Versoepeling in besluit 14 december 2010, V-N 2011/3.20, onderdeel 4 (ongewijzigd gebleven in laatste versie besluit van 2 april 2024, V-N 2024/26.10)

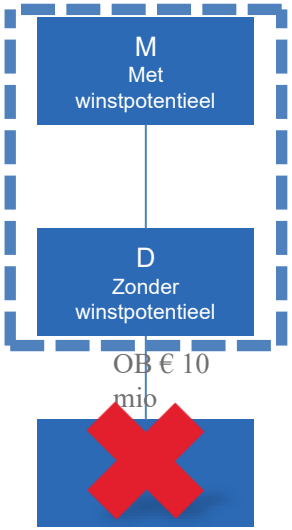
Werking art. 15ab, lid 2 en 3

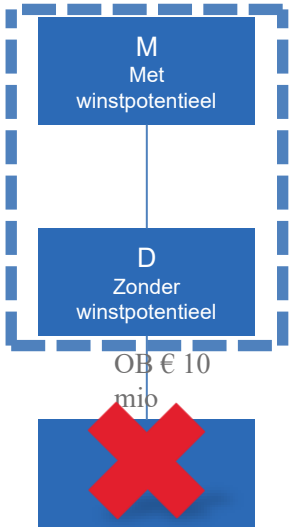
Werking art. 15ab, lid 2 en 3

Werking art. 15ab, lid 2 en 3

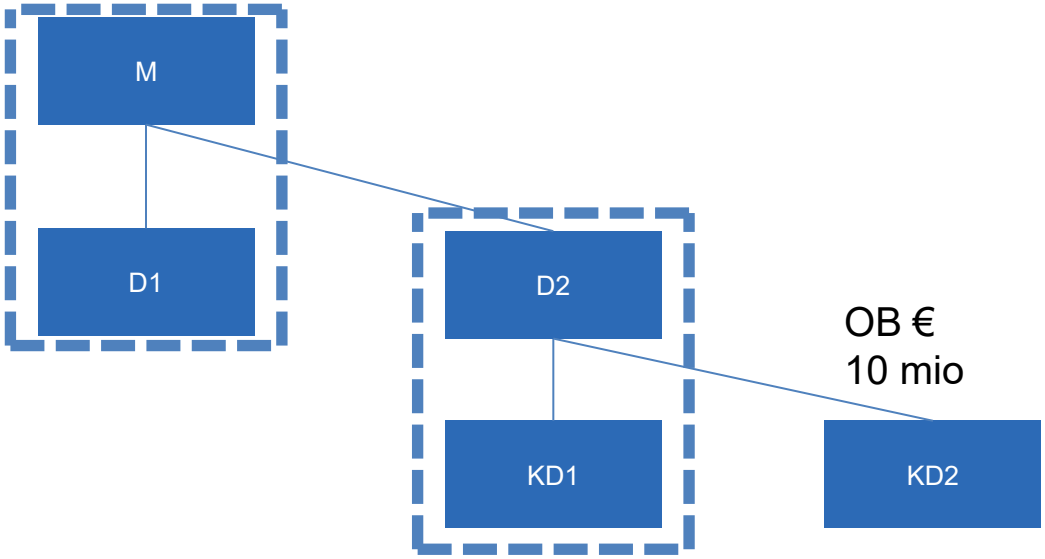

Werking art. 15ab, lid 2 en 3

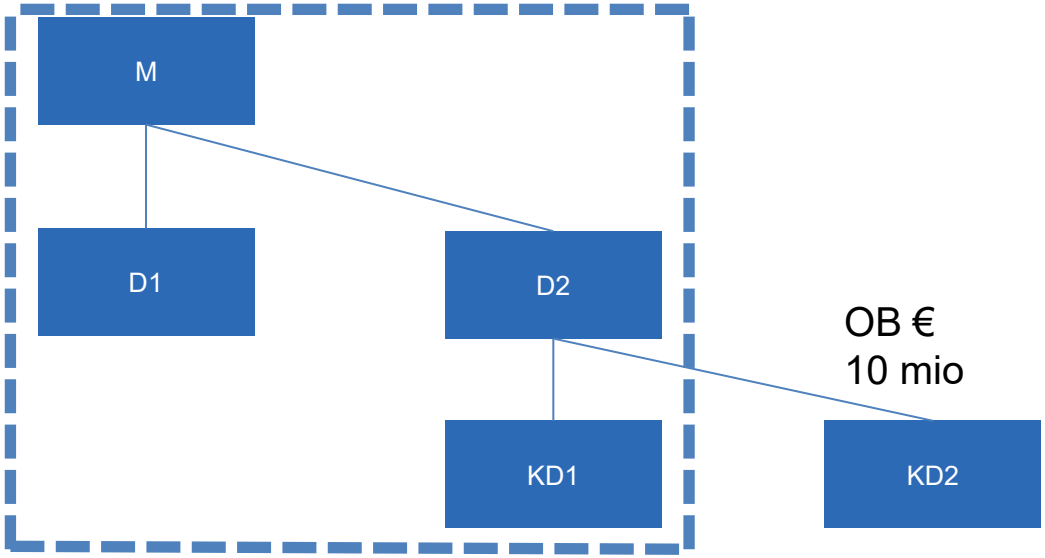

Liquidatieverlies
alleen afzetten
tegen winst van D

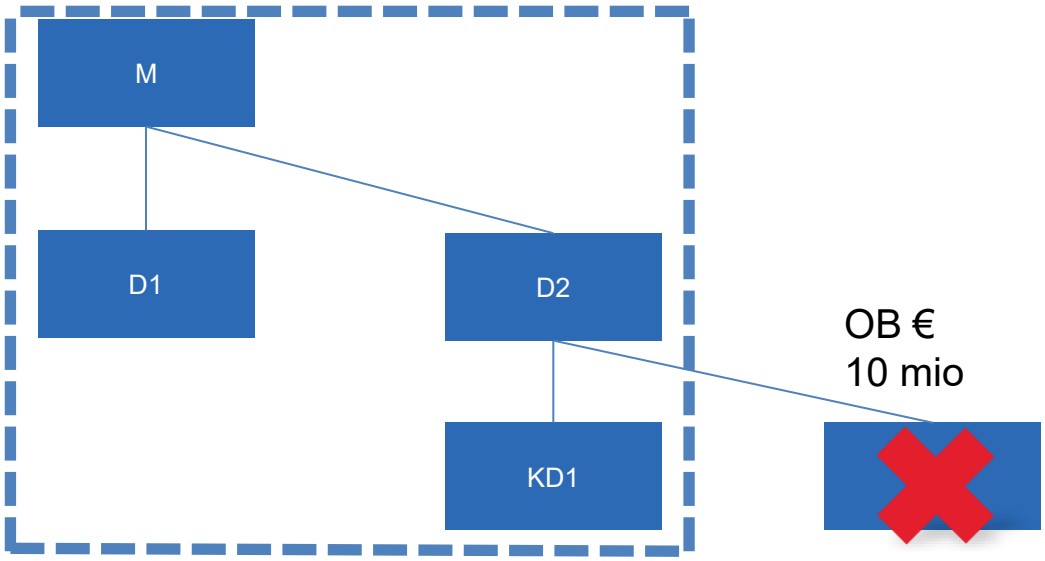
Werking art. 15ab, lid 2 en 3

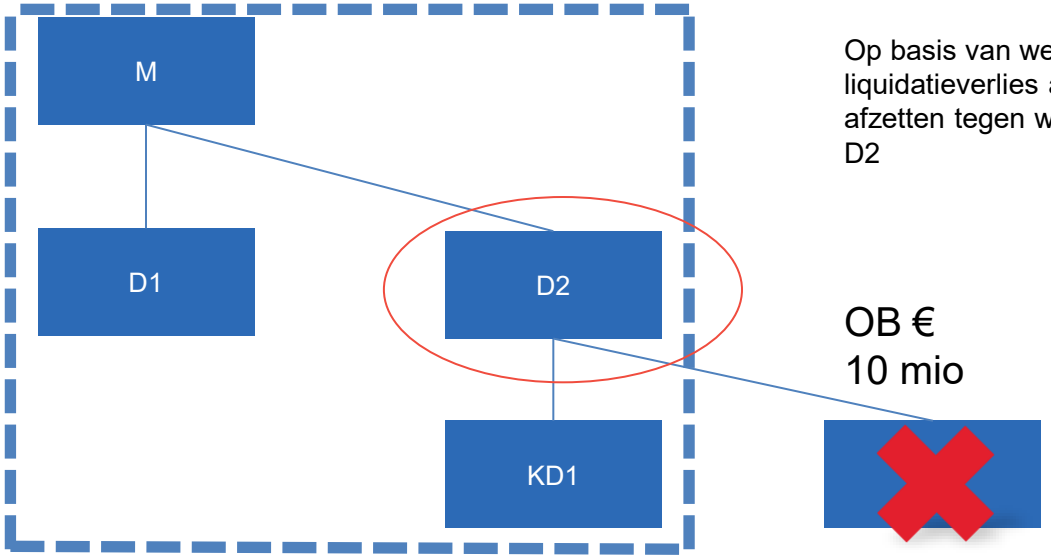
Werking art. 15ab, lid 2 en 3

Werking art. 15ab, lid 2 en 3

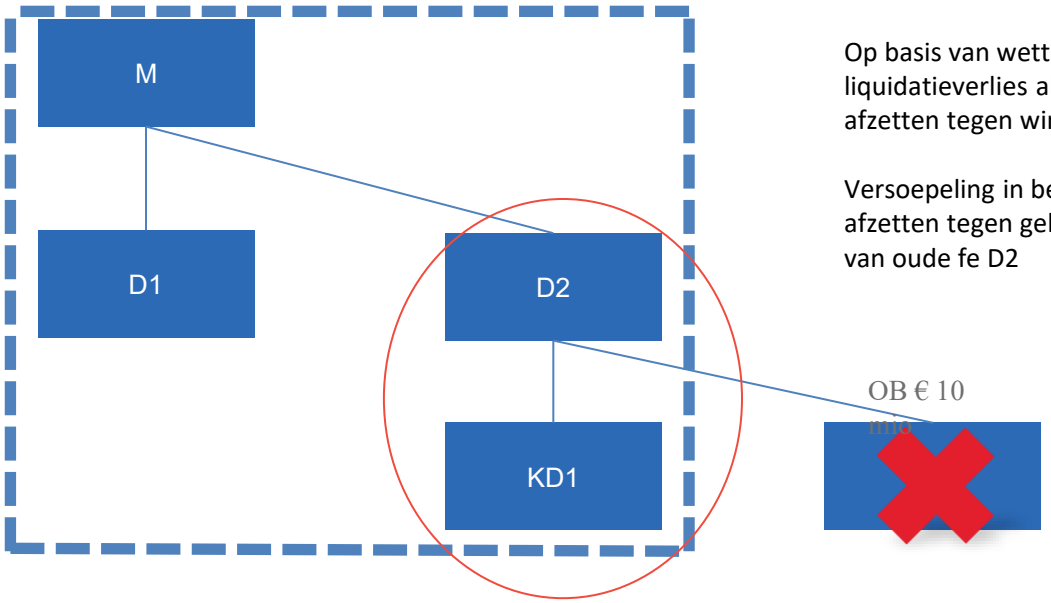

Werking art. 15ab, lid 2 en 3

Op basis van wettekst liquidatieverlies alleen afzetten tegen winst van D2

Werking art. 15ab, lid 2 en 3

Op basis van wettekst liquidatieverlies alleen afzetten tegen winst van D2

Versoepeling in besluit: afzetten tegen gehele winst van oude fe D2

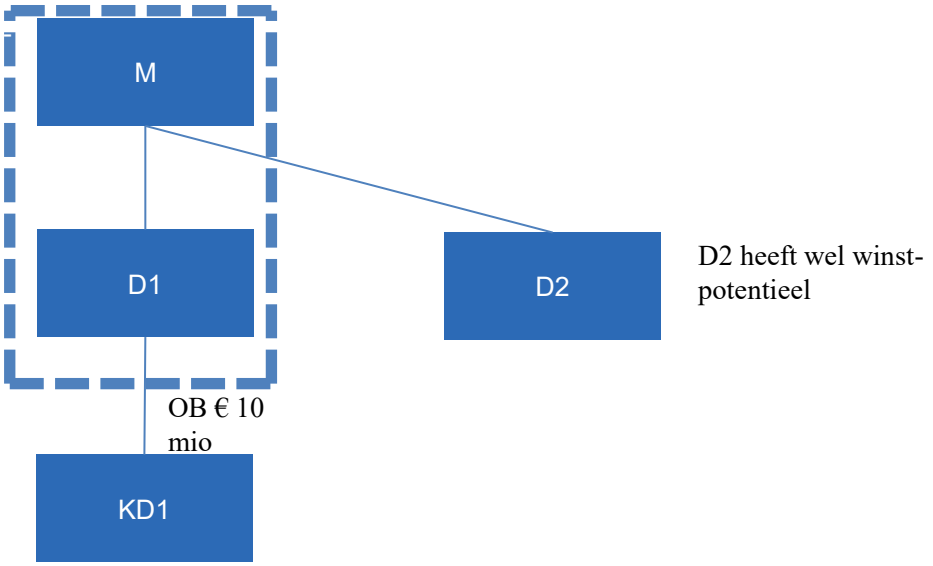
Lek in art. 15ab, lid 2?

- Volgens de tekst van de wet dient het te voegen lichaam te beschikken over een te liquideren deelneming

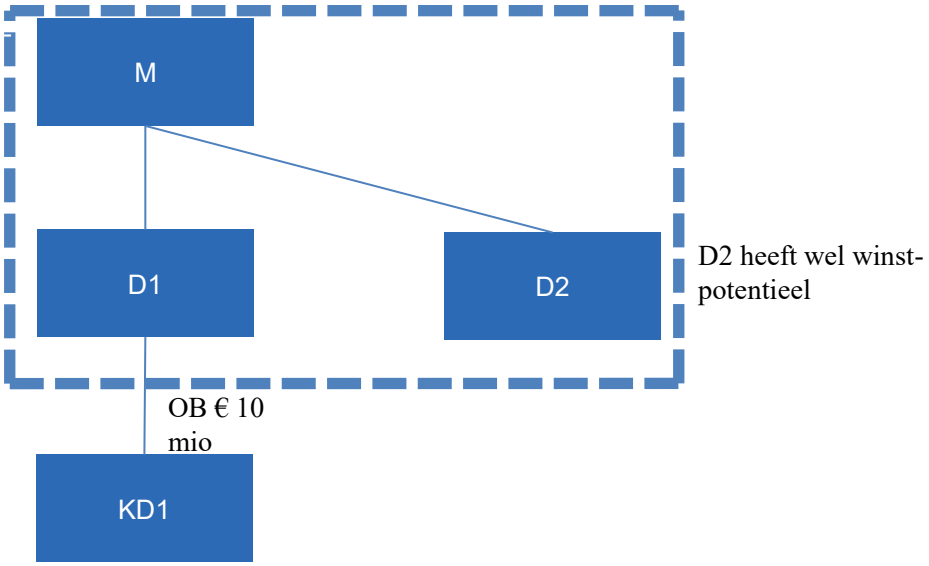
- De tekst lijkt toe te staan dat bestaande f.e. met potentieel LV een winstgevende D voegt en het LV verrekent met winst uitgebreide f.e. *Zie Cursus Belastingrecht Vpb.2.9.4.C.b en R.J. de Vries R.J., De voorgenomen revalidatie van de fiscale eenheid: hinken op twee gedachten!, WFR 2000/49, p. 57-58.*

- Volgens Kennisgroep Belastingdienst heeft ratio de voorrang.

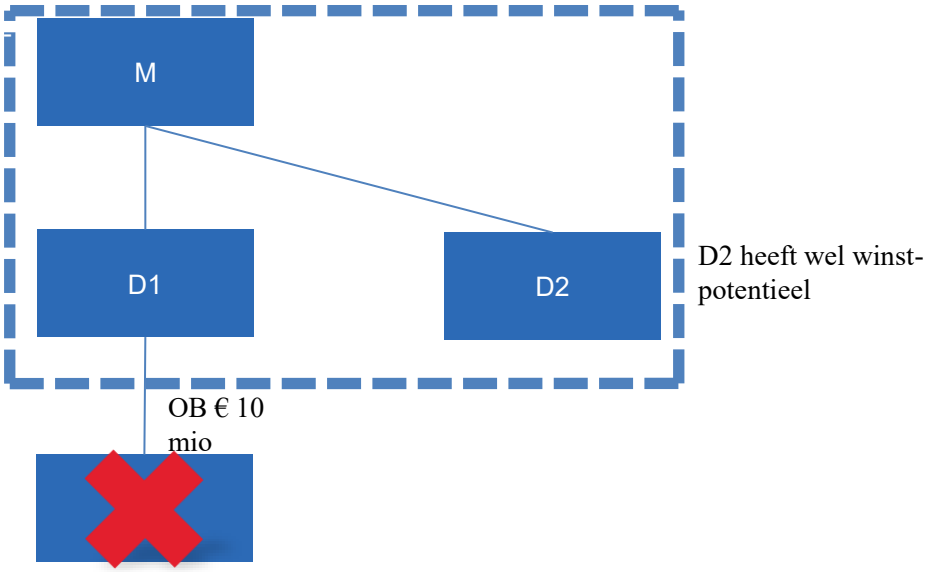
Lek in art. 15ab, lid 2?

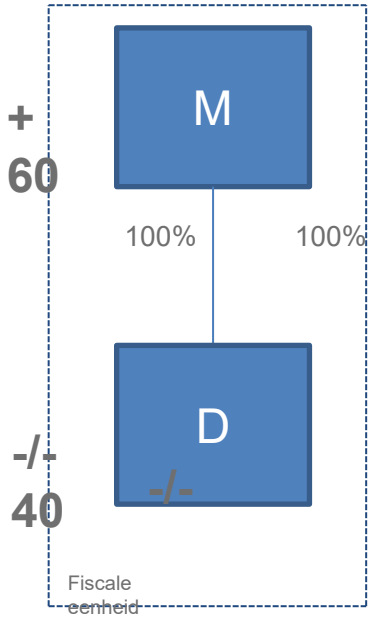
Lek in art. 15ab, lid 2?

Lek in art. 15ab, lid 2?

Kwijtscheldingswinstvrijstelling

- D heeft een schuld aan een derde van 100 die niet voor verwezenlijk vatbaar is
- De schuld wordt zakelijk kwijtgescholden, zodat een kwijtscheldingswinst van 100 wordt genoten
- Op basis van de hoofdregel kan een volledige kwijtscheldingswinstvrijstelling worden genoten, want de fiscale eenheid heeft geen verliezen
- 15ac lid 2: geen volledige vrijstelling. Verliesbenutting binnen fiscale eenheid moet worden genegeerd

KG:032:2022:7 – 15ac lid 2 Wet VPB 1969 leidt tot dubbele beperking

- Stel A heeft binnen fiscale eenheid verliezen
- Jaar 1: binnen fiscale eenheid leidt A een verlies
- Jaar 2: fe-dochter B krijgt een kwijtschelding. Deze eet het verlies op uit jaar 1
- Jaar 3: A krijgt een kwijtschelding. Kennisgroep: op grond van art. 15ac lid 2 Wet VPB 1969 niet vrijgesteld
- Verlies van A leidt dus twee keer tot een beperking!

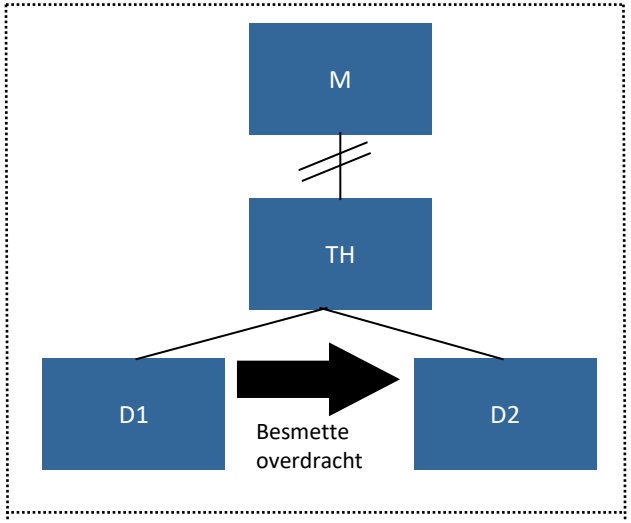
Kwijtscheldingswinstvrijstelling en verliestemporisering

- Per 1 januari 2025 is de kwijtscheldingswinstvrijstelling aangepast in verband met de verliestemporiseringsregels
- Bij winsten boven EUR 1 mio is de kwijtschelding vrijgesteld en worden verliezen geschrapt
- Op basis van wettekst lijkt het nu mogelijk om dochter te ontvoegen, verliezen bij fe achter te laten, en bij dochter vrijstelling te claimen
- Artikel 8 lid 16 Wet VPB 1969 voorkomt dat niet, want ook in fiscale eenheid zou de kwijtscheldingswinst vrijgesteld zijn
- Zie Ruijschop cs, WFR 2025/128.

Verbreking fiscale eenheid

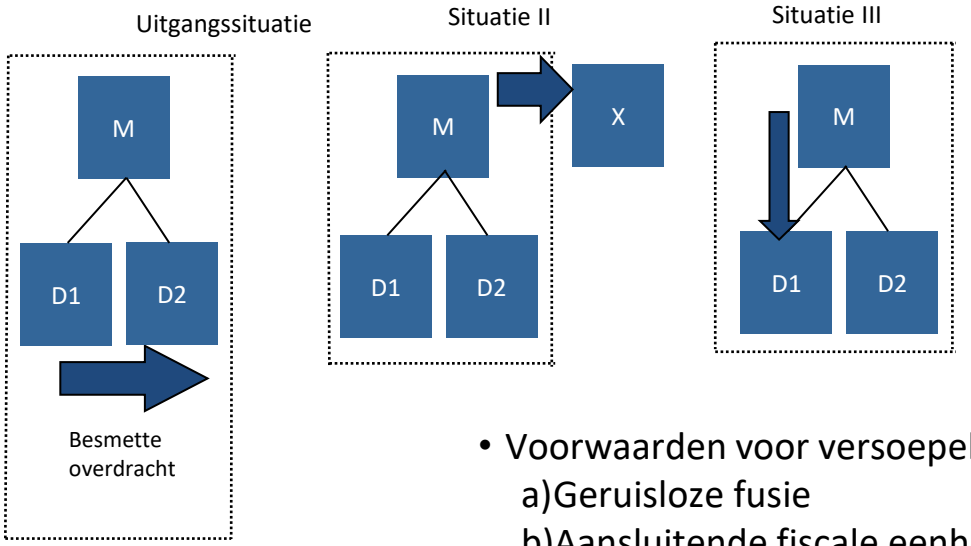
Versoepelingen art. 15ai in besluit van 14 december 2010

Situatie I

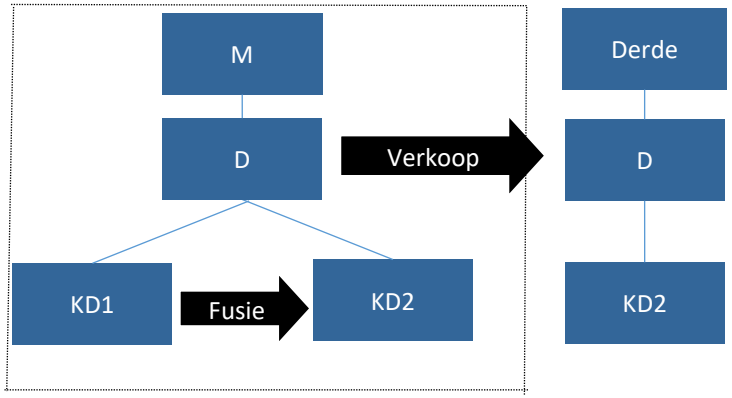
- Voorwaarden voor versoepeling:
  a) Ontvoeging door dezelfde rechtshandeling
  b) Overdracht had binnen kleinere fiscale eenheid kunnen plaatsvinden
  c) Aansluitende fiscale eenheid
  d) 15ai-claim schuift door

Versoepelingen art. 15ai in besluit van 14 december 2010

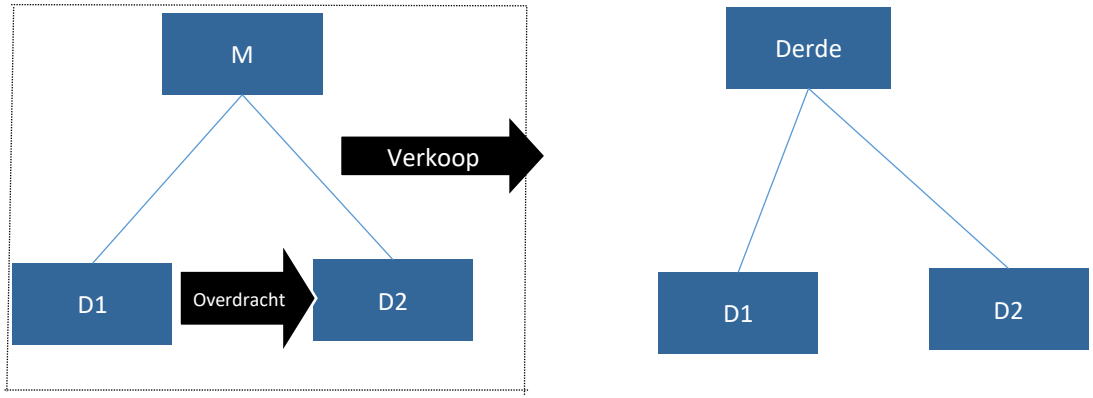

- Voorwaarden voor versoepeling:
  a) Geruisloze fusie
  b) Aansluitende fiscale eenheid tussen dochters uit oude fiscale eenheid en nieuwe moedervennootschap
  c) Doorschuiving 15ai-claim

Nieuwe versoepeling in 2 april 2024, V-N 2024/26.10

Geen versoepeling voor deze situatie

Concernfinanciering

Ontwikkelingen concernfinanciering

- Spilfunctiearrest HR 3 maart 2023

- Fraus legis naast renteaftrekbeperking van art. 10a Wet VPB 1969 (zie onder meer HR 5 september 2025, ECLI:NL:HR:2025:1250)

- Renteaftrek op aandeelhoudersleningen wordt steeds meer aan banden gelegd:
  - 15b
  - Borgstellingsanalogie
  - 10a
  - Fraus legis
  - Transfer pricing

- 15b: nader onderzoek naar anti-fragmentatie, zie brief staatssecretaris aan Tweede Kamer d.d. 26 juni 2025

Verliesverrekening

20a en latente verliezen

- Conclusie A-G Wattel 23 februari 2024, V-N 2024/15.9

- Art. 20a Wet VPB 1969 geldt ook voor latente verliezen

20a – inkrimpings-en voortzettingstoets

- Conclusie A-G Wattel 13 december 2024, V-N 2025/7.8

- Verkoop BV met paarden; paarden worden verkocht aan verkoper, BV koopt nieuwe paarden

- AG: Niet voldaan aan inkrimpings- en voortzettingstoets. . Feitelijk is immers een lege BV met verliezen gekocht.

Buitenlandse belastingplicht/ inhoudingsvrijstelling dividendbelasting

Hoge Raad 18 juli 2025, ECLI:NL:HR:2025:1162

- “Een constructie die aanvankelijk is opgezet om zakelijke redenen die de economische realiteit weerspiegelen, kan vanaf een bepaald moment als kunstmatig moet worden beschouwd omdat die constructie ondanks een wijziging in de omstandigheden in stand is gehouden”.

Hoge Raad 18 juli 2025, ECLI:NL:HR:2025:1163

- HR volgt het oordeel van het Hof dat “bepalend is of de deelneming van belanghebbende in de BV functioneel aan die materiële onderneming kan worden toeqerekend”

- Voldoende *substance* op het niveau van de aandeelhouder is dus niet afdoende

W.v.t.t.k.

Vragen, aanvullingen, opmerkingen?

Arthur.hofman@stp.nl